

FTAXP 14.25.05

Ә. ДАВЛУМБАЕВ¹, Ұ. МАРШЫБАЕВА², С. ҚУАНЫШОВ³,
Р. ҚАДЫРБЕКОВ¹, А. АЗТАЕВ³

¹Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті (Алматы, Қазақстан),
²Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті (Нұр-Сұлтан, Қазақстан),
³Аймақтық әлеуметтік инновациялық университеті (Шымкент, Қазақстан),
ulbosyn.marchibaeva@yandex.kz; sapar-47@mail.ru; ruslan_kadyrbekov@mail.ru
aztaev76@mail.ru; <https://doi.org/10.51889/2020-3.2077-6861.21>

СПОРТТЫҚ ЖАТТЫҚТЫРУДЫ ӨТКІЗУ ӘДІСТЕРІ МЕН СПОРТТЫҢ ЖАЛПЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРІ

Аңдатпа

Өскелең ұрпақтың денсаулығын шыңдау, оның жұмыс істеу қабілетін арттыру, ағзаны өмірдің әртүрлі жағдайларына бейімдеу сияқты талаптарға спорт түрлері мен ойындардың барлығының сай келуін қадағалау – осы саладағы мамандардың міндеті. Соңғы уақыттарда спорт түрлері мен ойындардың спортшы ағзасына пайдалы жақтарын сипаттайтын ғылыми еңбектер де көптеп шыға бастады. Спорттық машықтану және жаттықтыру, дағдылану әдістерін жетілдіруге, оның сауықтыру мәнін көтеруге бағытталған нұсқаулар, ұсыныстар жасалынып жатыр. Халық тәжірибесіне негізделген күрделі педагогикалық жүйе бола отырып, спорт түрлері мен ойындар қарапайым дене қимылы дамуы мәселелерін ғана шешіп қоймай, сонымен қатар, оның терең де күрделі жақтарын ашуға, ағзаны дайындауға көмектеседі. Сондықтан да, олармен жүйелі түрде айналысу керек. Соңғы жылдары жастар спортпен айналысуға көбірек назар аударып келеді. Машықтану барыстарын дұрыс ұйымдастыру арқылы жастардың жан-жақты дене қимылы дайындығына қол жеткізуге болады.

Түйін сөздер: спорттық жаттықтыру; оқу-жаттықтыру үдерісі; әдістер; қызметтер.

Кіріспе. Бүгінгі күндері өскелең ұрпақтың рухани өмірінің барлық саласында спорт және оның түрлері арқылы ұлттық мәдениет пен ұлттық тәрбие әсері, оның маңызы күннен-күнге арту үстінде. Спорттық өмір де бұған тікелей қатысты, дене шынықтыру мен спорт – осы үдерісті әрі қарай дамытудың ең негізгі жолдарының бірі. Яғни, спорт түрлері мен ойындарды терең де күрделі құбылыс деп түсінуіміз керек. Жоғарыда аталған үдерісті толығымен дұрыс қабылдай алмаған кеңес уақытындағы кейбір дарынсыз басшылықтың кесірінен спорттың көптеген саласын шеттетіп тастау көптеген келеңсіз құбылыстарға алып келді. Кезінде асыра сілтеушілік заман талабына орай, кейбір спорт түрлері өз зауалын тартып та жатты [7].

Жаттықтыру нәтижесі бапкердің дайындық сапасына, оқу жүйесін дұрыс жоспарлауына, қолда бар құрал-жабдықтарды жер жағдайына байланысты дұрыс пайдалануына, оқу тәрбие жүйесін

жүргізу әдістерімен байланысты. Сабақ кезінде уақытты тиімді пайдалану арқылы мұғалім жоғары жетістікке жетуіне мүмкіншілік туғызады [9].

Мақсаты: спорттық жаттықтырудың әр сабағы төмендегі пункттер бойынша жауап беруі тиіс:

- а) белгіленген міндеттері болуы;
- ә) әдістемесі дұрыс құрылуы;
- б) өткен сабақтармен сабақтас, байланысты болуы;
- в) мазмұны бойынша айналысушылардың жасына, жынысына, дене жағынан жетілуіне және дайындығына сәйкес болуы;
- г) денсаулықты нығайтуға, сымбаттың қалыптасуына, дене жағының дамуына әсер ететін жаттығулар мен ойындарды пайдалануы;
- д) тәрбиелік мақсатта болуы [20].

Зерттеу әдістері мен оны ұйымдастыру: жаттықтыру сабақтарын дұрыс ұйымдастыру әдістері – өткен жаттықтырулардың

дәйекті жалғасы болуымен қатар, біртұтас құрастырылып толық аяқталуы қажет. Әр жаттықтыру, келесі кезектегі жаттықтырудың мазмұны мен мақсатын қамтиды [8]:

- жаттықтырудың мазмұны айналысушылардың санына, жынысына, жасына, шынығу деңгейіне және жалпы дайындығына қарай анықталады;

- айналысушыларды қызықтырып, олардың өз бетінше белсенділікпен дайындалу сезімін оятады;

- дене шынығудың жан-жақты дамытуына, денсаулықтың нығаюына қозғалыс тірегінің қалыптасуына әсерін тигізетін жаттығулар мен ойындардан құрастырылады [5];

- оқып үйрену және тәрбие жұмыстарын қамтиды;

- спорттық жаттықтыру тазалық-гигиена және қажетті спорттық құрал-жабдықтармен қамтамасыз етіледі;

- жаттықтырудың негізгі мақсаты әртүрлі әдістер қолдану арқылы шешіледі;

- оқу-тәрбие жұмыстарын әрдайым дамытады;

- спорттық жаттықтыру сабағының сапасын жақсарту, бақылау жұмыстарының тұрақты жүргізілуіне тікелей байланысты. Айналысушылардың оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастыру [6].

Жаттықтырудың мақсатын орындау үшін оқу жұмыстарын ұйымдастыруда ең тиімді әдістер қолданылады.

Жан-жақты әдіс – бұл әдістің артықшылығы, көп оқушылар тобын қамту, жана жаттығуларды үйретерде оқушылардың сабақтың тиімділігін және жұмыс көлемін барынша ұлғайту [1].

Бұл әдістің тиімділігі – сабақты айналысушылар тобымен сақтық пен көмекті аса қажет етпейтін жаттығулар орындағанда қолданылады.

Үздіксіз оқыту әдісі. Жаттығуды айналысушылар бірінен соң бірі кезекпен үздіксіз орындайды. Жағдайға байланысты жаттығуларды үздіксіз орындау екі-үш топта бір мезгілде өткізіуі мүмкін. Мысалы: тепе-теңдік жаттығуларын үздіксіз 2-3

гимнастикалық орындықта немесе бөренеді орындауға болады [4].

Жаттықтыруды осы әдіспен өткізудің артықшылығы оның тығыздылығы мен жүктемесінің өсуінде. Ұзындыққа, биіктікке секіргенде, өрмелегенде немесе өрмелеп шыққанда, тепе-теңдік және акробатика жаттығуларын орындағанда, сонымен қатар, шаңғымен өрге көтеріліп, еңіске түскенде қолдану өте ыңғайлы [2].

Бұл әдістің тағы бір маңызы әр түрлі жаттығуларды орындауында. Мысалы: алдымен айналысушылар гимнастикалық орындықпен жүріп, бөрененің астынан өтеді де биіктікке секіреді, содан кейін гимнастикалық қабырғаға өрмелейді т.б. Үздіксіз оқыту тәсілі негізінен жаттығуларды дағдыландыру және жетілдіру мақсатында қолданылады [12].

Ауыспалы әдіс. Айналысушылар жаттығуларды кезекпен орындау үшін топтарға бөлінеді, жаттығуды орындаған соң топтар орын ауыстырады. Алмасу топтары жаттығуды бір мезгілде орындайтын топтардан құрастырылады [13]. Алмасу тобының біреуі жаттығуды орындайды да басқалары оны қадағалайды, сақтандырады, көмектеседі, талдайды. Мысалы: залда 10 гимнастикалық кереге, 30 оқушы болса, жаттығуды орындау үшін олар алты баладан бес ауыспалы топқа бөлінеді. Допты нысанаға және қашықтыққа лақтырғанда, асылу, өрмелеу, ұзындыққа, биіктікке секіргенде т.б. жаттығулар орындағанда «Ауыспалы әдіс» қолданылады. Бұл әдісті қолдану мұғалімге оқушыларды жақсы қадағалауға мүмкіншілік береді [10].

Топтармен сабақ өткізу әдісі. Бапкердің тапсырмасы бойынша жаттығуларды топтар кезекпен өз бетінше орындайды. Бұл әдіс сабақтың негізгі бөлімінде, жаттығудың бір түрімен айналысуға құрал-жабдықтар жетпей қалған жағдайда қолданылады. Уақытты тиімді пайдалану үшін жаттығудың 2-3 түрі бір мезгілде орындалады. Белгіленген уақыт бойынша топтар орындарын ауыстырады. Жаттығудың дұрыс орындалуын және тәртіп сақтауды қадағалау үшін әр топтың ағасы тағайындалады. Бұл әдіс жүктемені

дәл анықтап, қателікті дер кезінде түзетуге мүмкіншілік береді, бірақ уақыт тығыздығын төмендетеді. Уақыт тығыздығын көтеру үшін кезек күтуші топтарға, орындалуы жеңіл, бұрын оқып үйренген, оқушылардың білімін жетілдіретін, негізгі қозғалыс сапасын дамытатын қосымша жаттығулар беріледі [11].

Даралық әдіс. Бапкер жаттықтыру кезінде дайындық деңгейі жоғары немесе әлсіз айналысушыларға шынығу деңгейіне қарай жеке тапсырма беріп, оны айналысушылардың өз бетінше орындауын қадағалайды. Бұл әдіс олардың жаттығуларды өз бетінше орындап үйренуіне көмектеседі.

Айнымалы әдіс. Қозғалыс сапасын жан-жақты дамыту және ағзаны дұрыс қалыптастыру үшін жаттығулар тобын айнымалы әдіспен орындаудың маңызы өте айрықша. Сабақтың басталар алдында қажетті құрал-жабдықтар тізбегімен өз орындарына қойып, қай топтың қандай жаттығуды орындайтынын хабарланады. Әр жаттығудың қалай орындалатынын мұғалім түсіндіріп, топтарды алма кезек ауыстырып тұрады. Жаттығулар топтамасы қай әдіспен орындалмасын, мұғалімнің алдына қоятын мақсаты сабақты оқушылардың қабілетіне, қауіпсіздікті сақтауына, шынығу деңгейін дамытуға бағытталады [16]. Әдістің тиімділігі оның дұрыс ұйымдастырылуында. Ол үшін бапкер жаттықтыру кезінде белсенді спортшыларды, ұйымдастырушыларды, команда капитандарын т.б. пайдаланады [14].

Қоғамда елеулі еңбегі бар, рухани ой-санасы адамгершілік тұрғыда жақсы қалыптасқан спортшыны тәрбиелеу түрлерін есепке ала отырып, жалпы педагогикалық ретінде, спорттың 4 қызметтерін бөліп айтуға болады: ақыл-ойлық-тәрбиелік, рухани-тәрбиелік, эстетикалық-тәрбиелік және тәрбиелік-еңбек түрлері [15].

Спорттың ақыл-ойлық-тәрбиелік қызметі. Спорттық іс-қызмет спортшының дүниетанымының тұрақты түрде кеңеюін қарастырып қана қоймай, сонымен бірге, әлеуметтік, медициналық-биологиялық, арнайы-педагогикалық, ұйымдастыру-

әдістемелік сипаттағы білімдердің ерекше жүйесін жүйелі түрде игеруін талап етеді [19].

Спорттың рухани-тәрбиелік қызметі. Спортпен айналысу барысында әріптестермен, команда мүшелерімен, басқа адамдармен, спортсүйер табынушылармен араласу және өзара әрекет ету туралы нормалары мен ережелердің ерекше жүйесі, Отанға деген ерекше ықылас пайда болады, өз елі үшін үлкен халықаралық жарыстарда басқа елдің спортшыларымен үнемі бақталаса бергеннен өзінде патриоттық және достастық, әріптестік сезім, команда ішінде ұжым үшін жауапкершілік қасиеттері қалыптасады. Осының арқасында, спорт өскелең ұрпақтың рухани тәрбиесіне өзінің зор үлесін қосады [18].

Спорттың эстетикалық-тәрбиелік қызметі. Спорттық іс-қызмет пен жарыстардың ерекше әдемілігі мен сауықшылығы соған сәйкес көзартымдылықпен ерекшеленеді де, музыка құралдары мен қозғалыс өнері мүмкіндіктерін бүге-шігесіне дейін ойластыра дұрыс, әрі сауатты қолдануды талап етеді, соған сәйкес өзін-өзі ортада алып жүру мәнерін қалыптастырады, өзіне жарасымды тартымды спорттық талғампаздыққа мүмкіндік береді [17].

Спорттың тәрбиелік-еңбек қызметі. Спорттық іс-қызметте, әсіресе, оның ұйымдастыруында, еңбекке деген соған сәйкес қарым-қатынасты қалыптастыру мақсатында қарапайым, ақыл-ойлық және қоғамдық пайдалы еңбектің мүмкіндіктерін жүйелі түрде қолдану қажет [3].

Алынған нәтижелер мен қорытынды: қимыл-әрекеттерді тұрақты түрде қабылдай білу қажеттілігі, нәтижесінде айналысушылардың зияткерлік деңгейіне пайдасын келтіретін талдай алу қабілеттіліктерінің дамуына жағдай жасайды. Адамзаттың даму тарихында өте терең ақыл-ой қабілеттіліктері мен дене дайындығы өте жақсы көптеген аты әлемге аян тарихи тұлғалар баршылық (Ресей императоры Петр I, математик Пифагор – өз уақытында жұдырықтасудан көне Олимпиадалық ойындардың чемпио-

ны болған, ағылшын ақыны лорд Байрон – бокста әжептәуір нәтижелерге жеткен, және басқалары).

Осы және осы тектес әсемдік мүмкіндіктерінің арқасында Олимпиадалық ойындар, Универсиадалар, әлем, құрылық ойындары мен спорт түрлерінен чемпионаттары секілді, ірі жарыстардың ашылу-жабылу рәсімдері, әдетте, спорттық-мәдени, сұлулықты, адамның дене жетілуі мен денсаулығын театрландырылған көрініс арқылы салтанатты түрде паш ететін, адамның әсемдік пен үйлесімділік туралы көрінісін қалыптастыра, эмоциялық сезімге берілуін, оның эстетикалық талғамының дамуына әкеледі.

Еңбекке, әсіресе, оның қоғамдық пайдалы түрлеріне деген қарым-қатынаспен ғана адамның тәрбиелік деңгейі анықталады. Өзіне, ұжымға жұмыс істей білу кез келген адам мен мемлекеттің өмір сүру әрекеттері мен дамуының негізі болып табылады. Спортпен айналысу кезінде ең бастысы, еңбек іс-әрекетінде көптеп кездесетін өмірлік қажетті дағды-машықтар қалыптасады, дене қасиеттері жетілдіріледі, шаршауға қарсы тұра алу және өте үлкен күш түсірулерді көтере алу дағды-машықтары дамиды. Спортпен айналысушы адамдар осы және осы тектес ерекшеліктердің арқасында өз іс-қызметтерінде еңбектің әртүрлі түрлерін игеруге бейім және оны оңай игереді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- [1] Ахметов К., Царев А. Спортивный Казахстан. – Алматы, 1979. – С. 5-38.
- [2] Геращенко Н.В., Геращенко И.В. Критический метод в педагогике спорта /Физическое воспитание и спортивная тренировка. – 2018. – №3 (25). – С.119-126.
- [3] Dill D. The economy of muscular exercise /Physiol. Rev. – 1936. – Vol.16. – P.263-291.
- [4] Досқараев Б.М. Қазақстандағы Олимпиадалық білім және спорт тарихының очерктері /Б.М.Досқараев, Е.К.Сейсенбеков, Е.Т.Алтынбек. – Алматы, 2019. – С.400.
- [5] Қаражанов Б. Қазақ дене тәрбиесі институты. – Алматы, 1991. – С.26-43.
- [6] Коваль В.И. Международные спортивные объединения, туристические организации. – М.: ФиС, 1984. – С.45-67.
- [7] Кулешов А.П. Страницы из Олимпийского дневника. – М.: ФиС, 1980. – С.18-39.
- [8] Maslow A.H. Motivation and Personality /A.H.Maslow. – New York, 1954. – P.65-86.
- [9] Miyaznita M., Ssuadomoto T. The current problems of physical fitness in Japanese children /Journal of sports medicine, 1987. – P.40-45.
- [10] McClelland, D.C. The Achievement Motivation /D.C. McClelland, J.W. Atkinson. - New York. 1953. – P. 11-27.
- [11] Olympic School Project. – Melbourne, 1989. – P.44.
- [12] Романов А.О. Международное спортивное движение. – М.: ФиС, 1980. – С.27-56.
- [13] Сапарбаев М.Б. Подготовка учителей физкультуры. – Алматы, 1992. – С. 286.
- [14] Сейсенбеков Е.К. Дене шынықтыру және спорт тарихы. – Шымкент: Нұрлы бейне, 2009. – С.144.
- [15] Сейсенбеков Е.К. Қазақтың ұлттық ойындарын оқу үдерісінде жастарды тәрбиелеу амалы ретінде қолдану /Сейсенбеков Е.К., Тастанов А.Ж., Дауленбаев М.Т. «ҚазҰУ Жаршысы», Педагогикалық серия. 2016. – №1 (47). – С.118-123.
- [16] Сейсенбеков Е.К. Дене шынықтыру және спорт теориясы мен әдістемесі. Астана: ЕҰУ баспасы, 2011. – С.431.
- [17] Сейсенбеков Е.К. Спорт теориясы мен әдістемесі. – Астана, 2013. – С.330.
- [18] Сейсенбеков Е.К. Білім алушының жеке дене мәдениетін тәрбиелеудің педагогикалық әдістері. Педагогика және психология. – 2016. – №1 (26). – С.118-122.
- [19] Тәнікеев М. Қазақстандағы дене шынықтыру мен спорт тарихы. – Алматы, 2002. – С. 254.
- [20] Хавин М. Все об Олимпийских играх. – М.: ФиС, 1974. – С.12-56.

References:

- [1] Akhmetov K., Tsarev A. Sportivnyy Kazakhstan. – Almaty, 1979. – S.5-38.
- [2] Gerashchenko N.V., Gerashchenko I.V. Kriticheskiy metod v pedagogike sporta. /Fizicheskoye vospitaniye i sportivnaya trenirovka. – 2018. – №3 (25). – С.119-126.
- [3] Dill D. The economy of muscular exercise /Physiol. Rev. – 1936. – Vol.16. – P.263-291.
- [4] Dosqaraev B.M. Qazaqstandaғы Olimpiadalyq bilim және sport tarihyның оңкертері, /B.M. Dosqaraev, E.K. Seisenbekov, E.T. Altynbek. – Almaty, 2019. – S.400.
- [5] Qarajanov B. Qazaq dene tәrbiesi instituty. – Almaty, 1991. – S. 26-43.
- [6] Koval' V.I. Mezhdunarodnyye sportivnyye ob»yedineniya, turisticheckiye organizatsii. M.: FiS. 1984. – S. 45-67.
- [7] Kuleshov A.P. Stranitsy iz Olimpiyskogo dnevnika. – M.: FiS, 1980. – S.18-39.
- [8] Maslow A.H. Motivation and Personality /A.H.Maslow. – New York, 1954. – P.65-86.
- [9] Miyaznita M., Ssuadomoto T. The current problems of physical fitness in japanese children /Journal of sports medicine, 1987. – P. 40-45.
- [10] McClelland, D.C. The Achievement Motivation /D.C. McClelland, J.W. Atkinson. – New York, 1953. – P.11-27.
- [11] Olympic School Project. – Melbourn, 1989. – S.44.
- [12] Romanov A.O. International Sports Movement. – M.: FiS, 1980. – S.27-56.
- [13] Saparbaev M.B. Podgotovka učitelei fizkultury. – Almaty, 1992. – S.286.
- [14] Seisenbekov E.K. Dene shynyqtyru және sport tarihy. – Shymkent, Nurlı beine, 2009. – S.144.
- [15] Seisenbekov E.K. Qazaқтың ulttyq ойындарын оқу үдерisinde jastardy tәrbieleu amaly retinde qoldanu / Seisenbekov E.K., Tastanov A.J., Daulenbaev M.T. KazUU Zharshysy», Pedagogikalyk seriya. – 2016. – №1 (47). – С.118-123.
- [16] Seisenbekov E.K. Dene shynyqtyru және sport teoriyası men әdistemesi. – Astana. EEU baspasy, 2011. – S.431.
- [17] Seisenbekov E.K. Sport teoriyası men әdistemesi. – Astana, 2013. – S.330.
- [18] Seisenbekov E.K. Bilim alushynyң jeke dene мәdenietin tәrbieleudің pedagogikalyq әdisteri. Pedagogika және psihologiya. – 2016. – №1 (26). – S.118-122.
- [19] Tәnikeev M. Qazaqstandaғы dene shynyqtyru men sport tarihy. – Almaty, 2002. – S.254.
- [20] Khavin M. Vse ob Olimpiyskikh igrakh. – M.: FiS, 1974. – S.12-56.

Методы проведения спортивной тренировки и общие педагогические функции спорта

А. Давлұмбаев¹, У. Марчибаева², С. Қуанышов³, Р. Қадырбеков¹, А. Азтаев³

¹Казахский национальный педагогический университет имени Абая (Алматы, Казахстан)

²Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева (Нұр-Сұлтан, Казахстан)

³Региональный социально-инновационный университет (Шымкент, Казахстан)

Аннотация

Задача специалистов сферы физической культуры и спорта контроль за такими требованиями в видах спорта и игр, как – закалывание здоровья подрастающего поколения, повышение их работоспособности, адаптация организма к различным жизненным условиям. В последнее время научных работ, характеризующих полезную сторону видов спорта и игр организму спортсмена можно встретить сколько угодно. Разработаны различные методические пособия, рекомендации, направленных на совершенствование спортивной тренировки, навыков и умений, повышение оздоровительного значения спорта. Являясь сложной педагогической системой, основанной на народном опыте, виды спорта и игры не только решает проблемы развития простых двигательных качеств, но и помогает раскрыть его глубокие сложные стороны, подготовить организм к сложным физическим и психологическим нагрузкам. В последнее время молодежь все чаще начинает

обращать внимание к занятиям спортом. Через правильную организацию тренировки двигательных навыков можно достичь всесторонней физической подготовки молодежи.

Ключевые слова: спортивная тренировка, учебно-тренировочный процесс, методы, функции.

Sports training methods and general pedagogical functions of sports

A. Davlumbaev¹, U. Marchibaeva², S. Kuanyshov³, R. Kadyrbekov¹, A. Aztaev³

¹*Abay Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan)*

²*L.N. Gumilev Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)*

³*Regional Social Innovation University (Shymkent, Kazakhstan)*

Abstract

The task of specialists in the field of physical education and sports is to control such requirements in sports and games as hardening the health of the younger generation, increasing their performance, and adapting the body to various living conditions. Recently, the scientific papers characterizing the useful side of sports and games can be found as much as possible for the athlete's body. Various methodological aids, recommendations aimed at improving sports training, skills and abilities, improving the health value of sports have been developed. Being a complex pedagogical system based on folk experience, sports and games not only solve the problems of developing simple motor qualities, but also help to reveal its deep complex sides, prepare the body for complex physical and psychological stresses. Recently, young people are increasingly beginning to pay attention to sports. Through the proper organization of the training of motor skills, it is possible to achieve comprehensive physical training for young people.

Keywords: physical sports training, educational process, methods, functions

Поступила в редакцию 15.06.2020.

FTAMP 14.07.01

Г.Ө. БАЙТАШЕВА¹, А.С МУСИНА¹, А.У ИСАЕВА², Ж.К.МЫРЗАБАЕВА¹, А.А.САРТАЕВА¹

¹*Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті (Алматы, Қазақстан),*

²*М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті
(Шымкент, Қазақстан),*

<https://doi.org/10.51889/2020-3.2077-6861.22>

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ БИОЛОГИЯ ПӘНІНЕ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫН АРТТЫРУДА ЖОБАЛАП ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫН ПАЙДАЛАНУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Аңдатпа

Жаңартылған білім беру бағдарламасы негізінде шиыршықты оқыту технологиясы бойынша Биология пәнінде «Жасушалық биология» бөліміндегі сабақтарда жобалау технологиясын қолдану мәселелері талқыланды. Жобалау технологиясы кезіндегі ата-ана, ұстаз, білім алушы арасындағы байланыстар қарастырылған. Ата-анаға сұрақтар қою арқылы тақырыпқа қызығушылық арта түсетіндігі қарастырылған. Маған не үшін керек сұрағын ой санасынан өткізу, жұмыстарды бөлісу топтық жұмыстар жүргізу арқылы мативациялау жолдарына ұсыныс жасалған. Кейбір ғалымдардың еңбектеріне талдау жасалып қолдану кезеңдері көрсетілген. Білім алушылардың биология пәніне қызығушылығын арттыруда жобалап оқыту технологиясын қолдану ерекшеліктері айқындалған. Биология пәнінде “Жасушалық биология” тақырыбындағы мағлұматтарды бекітіп, әрі қарай дамытуға бағытталған жұмыс кезеңдері нақтыланған. Ұстаз рөлі көрсетілген. Ата-ана, бала, сыныптағы достық, қарым қатынасқа мән берілген.

Түйін сөздер: Жаңартылған білім беру; биология; педагогика; жобалау; технология; жасуша; дағды; тұлға; құндылық; мативация.